

KUVAILULEHTI

Julkaisija	Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos EELA
Julkaisuaika	10/2002
Tekijät	Heidi Rosengren, Eero Rautiainen, Tapani Lyytikäinen, Riitta Maijala
Julkaisun nimi	Kuvaileva riskinarviointi klassisen sikaruton leviämisestä Suomeen ja Suomessa

Tiivistelmä

Tämä kuvaileva riskinarviointi klassisen sikaruton leviämisestä Suomeen ja Suomessa on osa Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamaa (MAKERA 4255/502/2000) EELAn ja MTT taloustutkimuksen yhteistyöprojektia (tarttuvien eläintautien talous Suomessa).

Kuvaileva riskinarviointi tehtiin kaksiosaisena. Ensimmäisessä osassa arvioitiin riskiä klassisen sikaruton leviämisestä Suomeen vuosia 1998-2000 vastaavissa olosuhteissa. Lisäksi arvioitiin käytettävissä olleiden riskinhallintatoimien tehoa estää taudin tulo Suomeen elävien eläinten, sperman ja sianlihan sisämarkkinkaupan sekä sikaloihin tehtävien tilavierailujen kautta. Toisessa osassa arvioitiin taudin leviämisen riskiä Suomessa vuoden 2001 olosuhteissa, ennen taudin havaitsemista maassa. Arvioinnissa käytettiin hyväksi tilastoja, kyselyillä kerättyjä tietoja ja asiantuntija-arvioita.

Riskinarvioinnissa kuvattiin:

1. Klassisen sikaruton tärkeimmät leviämisreitit Suomeen vuosina 1998-2000.
2. Klassiselle sikarutolle alttiit populaatiot Suomessa.
3. Klassisen sikaruton tärkeimmät leviämisreitit Suomessa vuoden 2001 tuotantorakenteessa.

Riskinarvioinnin tuloksena tehtiin seuraavat arviot:

1. Klassisen sikaruton maahantuloriskiä voidaan hallita tehokkaasti käyttämällä tärkeimpiä, hyvin tunnettuja riskinhallintatoimenpiteitä samanaikaisesti.
2. Tuoreen sianlihan sisämarkkinkaupan aiheuttamaa maahantuloriskiä pidettiin vaikeimmin hallittavana.
3. Klassisen sikaruton maahantuloriski oli vuosien 1998-2000 olosuhteissa olematon tai alhainen.
4. Suurin maahantuloriski liittyi vuosien 1998-2000 olosuhteissa tuoreen sianlihan tai sianlihaa sisältävien tuotteiden tuontiin, sellaisista maista, joissa oli todettu sikaruttoa. Tämä riski kohdistui yhdistelmä- ja lihasikaloihin, villisikatarhoihin sekä minisikojen pitopaikkoihin.
5. Vuoden 2001 olosuhteissa sikarutto leviäisi tehokkaimmin, jos se leviäisi ensimmäiseksi keinosiemennysasemalle.
6. Klassisen sikaruton leviäminen porsastuotantotilalle aiheuttaisi myös suuren edelleenleviämisriskin.
7. Jos klassinen sikarutto leviäisi Suomeen ensin lihasikalaan tai villisikatarhaan, edelleenleviämisen riski olisi alhainen.
8. Klassisen sikaruton leviäminen ensin minisikapopulaatioon olisi vain vähäinen riski muille sikapopulaatioille.

Tarkempi arvio sikaruton leviämisestä Suomessa ja arvio siitä miten kauan sikaruton havaitseminen Suomessa kestäisi edellyttää laskennallista mallia. Laskennallista mallia varten on kerättävä lisää tietoa suorien ja epäsuorien kontaktien määristä, sikaruton oireiden havaitsemisesta sikaloissa sekä todetun tautitapauksen seurauksena käytettävissä olevista hallinnollisista toimenpidevaihtoehdoista.

KUVAILULEHTI

Avainsanat	Klassinen sikarutto, leviämisen arviointi, altistuksen arviointi, kotisika, villisika, minisika.
Julkaisusarjan nimi ja numero:	EELAn julkaisu 06/2002
ISSN	1458-6878
ISBN	–
Sivuja	94
Kieli	Englanti
Yhteenveto	Suomeksi
Luottamuksellisuus	Avoin
Hinta	ilmainen
Julkaisun myynti/jakaja	EELA
Painopaikka ja -aika	Kirjapaino Snellman Oy, Helsinki, 2002
Muut tiedot	–